

1-31 MART KOLON KANSERİ FARKINDALIK AYI

BİLGİ NOTU

Kolorektal kanserler dünyada ve ülkemizde yaygın görülen kanser türleri arasında yer almaktadır. Dünya çapında bir yıl içerisinde 1.9 milyon (%10) yeni kolorektal kanser vakası ve 935 bin (%9,4) kolorektal kanser kaynaklı ölüm vakası tespit edilmiştir. Yeni vakaların %65'i gelişmiş ülkelerde görülmektedir. Buna davranışsal risk faktörleri (diyet, alkol kullanımı, fiziksel aktivite gibi) neden olmaktadır.

Kolorektal kanseri, kadınlarda meme kanserinden sonra 2. Sırada, erkeklerde akciğer ve prostat kanserinden sonra 3 . sırada en sık görülen kanser türüdür. Ancak en sık ölüm nedenleri arasında hem erkeklerde hem de kadınlarda 2. sırada yer almaktadır. 40 yaşın altında kolorektal kanserler nadirken, 40-50 yaştan sonra görülme sıklığı artmaya başlamaktadır. Kolorektal kanser vakalarının %85'i 50 yaş ve üzerindedir.

Erken evrede teşhis edildiğinde büyük ölçüde tedavi edilebilir bir hastalık olan kolorektal kanserde tarama programlarının uygulanması ile söz konusu hastalığın morbidite ve mortalitesi üzerinde çok olumlu kazanımlar sağlandığı yapılan birçok çalışma ile ortaya konmuştur. Kolorektal kanserlerin taranmasındaki temel amaç; ülke çapında oluşturulan ulusal bir tarama programını hedef popülasyona uygulayarak kolorektal patolojileri henüz premalign veya erken evrede tespit etmenin yanı sıra etkin ve basit tedavi yöntemleriyle invazif kanser sıklığı ile buna bağlı morbidite ve mortaliteyi azaltmaktır. Bu yolla olası karmaşık ve pahalı tedavi gereksinimlerinin de önlenmesi hedeflenmektedir. Gerek yaşam kalitesini arttırdığı gerekse yaşam süresini uzattığı bilindiğinden, Kolorektal Kanser Tarama Programı Dünya Sağlık Örgütü tarafından önerilen kanser tarama programları içerisinde yer almaktadır.

Kolorektal kanser erken tanısında bir çok tanı yöntemi vardır. Bunlar GGK, Bükülebilir Sigmoidoskopi, Kolonoskopi ve BT. Ülkemizde de Kolorektal Kanser Taraması Ulusal Standartları belirlenerek uygulamaya konulmuştur. 50-70 yaş arasındaki kadın ve erkek nüfusa Toplum Sağlığı Merkezlerine (TSM) ya da İlçe Sağlık Müdürlüklerine bağlı olarak faaliyet göstermekte olan; Aile Sağlığı Merkezleri (ASM), Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM) ve Sağlıklı Hayat Merkezleri (SHM)'nde **gaitada gizli kan** kiti yardımıyla hızlı, pratik ve güvenilir bir şekilde 2 yılda bir ücretsiz olarak tarama yapılmaktadır. Tarama kapsamında bu yaş grubundaki kişilere ayrıca 10 yılda bir **kolonoskopi** yapılması önerilmektedir. Tarama sonucunda Gaitada Gizli Kan Testi (GGKT) pozitif olan kişiler ileri tetkik amacıyla ikinci/üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına yönlendirilmektedir.